

dosahujících vysoké úrovně jazykové gramotnosti a pozitivní vliv faktoru úspěchu slabších žáků v hodinách cizího jazyka na pracovní atmosféru v nich. V kontextu druhé motivace lze také vnímat lepší výsledky těch žáků, kteří si v hodinách cizího jazyka více věří.

- Třetí oblastí je využití komplexních vazeb mezi různými přístupy k hodnocení žáků, včetně poskytování zpětné vazby (formativní hodnocení), přičemž vyšší úroveň hodnocení a zpětné vazby žákům, stejně jako vyšší úroveň komplexního využití interních a externích nástrojů hodnocení dosažené úrovně jazykové gramotnosti na úrovni školy, patří mezi charakteristiky základních škol (1. stupeň), jejichž žáci dosahují relativně lepších výsledků. Podobně byl identifikován pozitivní vztah mezi podporou učitele žákům při jejich učení, tj. zpětnou vazbou, a výsledky žáků.
- Čtvrtou oblastí je rozšiřování pozitivních vazeb mezi cizím jazykem a dalšími vzdělávacími obory, což je další znak výuky více charakteristický pro základní školy (1. stupeň), jejichž žáci dosahují relativně lepších výsledků. Rozšiřování těchto vazeb může zároveň pomoci k uchopení učiteli nejčastěji uváděné překážky rozvoje jazykové gramotnosti – nedostatku času ve výuce cizích jazyků, přičemž takovou překážku lze považovat za relevantní především pro rozvoj produktivních dovedností žáků.

Ukazuje se, že vyšší příležitosti v uvedených oblastech lze identifikovat v pozdějších stadiích průchodu žáků vzdělávací soustavou, především v hodinách nematuritních oborů středních škol.

- Socioekonomické charakteristiky lokality škol se ukazují být významným diferencujícím faktorem dosažené úrovně jazykové gramotnosti žáků. Podobně základní školy (1. stupeň), jejichž žáci dosahují relativně lepších výsledků, jsou svými řediteli častěji charakterizovány jako školy s vyšším socioekonomickým statusem žáků a vyšší úrovní výběrovosti než základní školy, jejichž žáci dosahují relativně horších výsledků. Takto se potvrzuje tradičně uváděný význam faktoru socioekonomického znevýhodnění pro vysvětlení rozdílů ve vzdělávacích výsledcích žáků.

6.2

Doporučení

Doporučení pro školy

- Rozvíjet jazykovou gramotnost žáků, včetně produktivních dovedností, prostřednictvím jejich častého vystavení cizojazyčnému prostředí – zapojení rodilého mluvčího do výuky, jazykové pobyty v zahraničí, rozvoj jazykové gramotnosti žáků napříč vzdělávacími obory (CLIL).
- Posilovat účelné střídání různorodých metod i forem výuky v oblasti jazykové gramotnosti, a to s důrazem na využití aktivizujících metod výuky a s uplatněním znalostí a dovedností žáků z praktického života.
- Zvyšovat kvalitu diferencované a individualizované výuky pro zvyšování jazykové gramotnosti žáků, včetně širšího uplatnění vzdělávacích strategií zaměřených na jazykově nadané žáky (např. projektová výuka apod.) a na žáky se slabými vzdělávacími výsledky.
- Přispívat k rozvoji jazykové gramotnosti žáků prostřednictvím využívání synergických vazeb mezi různými přístupy k hodnocení, a to jak na úrovni žáka, tak na úrovni školy.
- Podporovat rozvíjení kompetencí učitelů v oblasti jazykové gramotnosti, a to včetně mezipředmětových souvislostí a účelného využití didaktické techniky.